Oahppopládna musihkka sáme

Dette er en lulesamisk oversettelse av den fastsatte læreplanteksten. Læreplanen er fastsatt på bokmål.

Máhttodepartemænnta mierredav njuolgadustjállagin moarmesmánov 20.b 2026 - lága biehtsemáno 9.b jage 2023 nr 30 vuodoskåvllååhpadusá ja joarkkaskåvllååhpadusá birra (åhpadusláhka) § 1-4, nuppát lahtasa vuodon.

Fámon 01.08.2026 rájes

Fága birra

Fága relevánssa ja guovdásj árvo

Musihkka l guovdásj fáhka dåmadimfábmuj, kultuvrradádjadussaj ja identitiehta åvddånibmáj. Fága baktu oadtju oahppe vuodov sebratjit musihkkaj iellemájge perspektijvan. Musihkka fágan åvddånahtti oahppe máhtudagáv juojggamin, lávllomin, tjuojadimen ja dánssamin, musihka buvtadimen ja moattelágásj åvddånbuktemij hábbmimin ja dádjadimen. Fáhka galggá vájkkudit jut oahppe dádjadi gåktu såme musihkka vuolggá såme kultuvras, ja ietjá musihkka vas ietjá kultuvrajs, ja gåktu musihkka hábbmi kultuvrav ja vájkkut sebrudagá rievddadimijda Sámen ja væråldav miehtáj. Oahppe galggi bessat vásedit jut musihkka máhttá buorep iellemkvalitiehtav vaddet. Musihkka-fáhka galggá oahppijt gárvedahttet sebratjit sebrudak- ja barggoiellemij mij dárbaj praktihkalasj ja estetihkalasj tjehpudagájt, sjuggelisvuodav ja sosiála doajmmamav.

Gájka fága galggi åhpadusá árvvovuodov duohtan dahkat. Musihkka fága baktu galggi oahppe åvddånahttet ietjasa estetihkalasj, kreatijva ja hábbmijiddje dájdojt ja bessat ietjasa åvddånbuktet. Fáhka galggá dilev láhtjet musihkkaávvuj ja bierggimdåbdduj, ja oahppe galggi bessat vásedit jut sijá jiedna gullu stuoráp aktijvuodan. Musihkan galggi oahppe oahpásmuvvat moattelágásj dájdalis ja kultuvralasj åvddånbuktemijda ma uvsajt rahpi stuoráp aktijvuodajda. Vásedit ielle musihkav la luondulasj oasse dássta, ja oahppe bessi vásedit jut álmmukmusihkka ja såme musihkkakultuvrra li ájnas oase mijá aktisasj kultuvras ja kultuvrraárbes. Oahppopládna la tjanádum såme árvojda, giellaj, kultuvrraj ja sebrudakiellemij.

Guovdásj elementa

Musihkkit

Guovdásj elemænnta musihkkit dættot oahppij aktijva oassálasstemav jienajn, rubmahijn ja tjuojanisáj aktisasjbargon, åvddånbuktemin ja ståhkamin ja iesjguhtiklágásj musihkalasj åvddånbuktemijn ja sjáŋŋarijn. Guovdásj elemænnta galggá oahppijda vaddet hárjjánimev tjuojadit, lávllot ja dánssat iesjguhtiklágásj aktijvuodajn. Guovdásj elemænnta vájkkut jut oahppe kreatijva prosessaj baktu bessi hárjjidallat giehtabargov, åvddånbuktemav ja gaskostimev.

Musihkav buvtadit

Guovdásj elemænnta musihkav buvtadit dættot oahppe sjuggelit barggi gå organisieriji ja aktij biedji musihka vuodoelementajt ådå hábmáj jali rievddadi oahpes hámev. Guovdásj elementan oahppe hárjjidalli åvddånbuktet ja

diedulattjat gulldalit buvtadiddje prosessajda. Oahppe galggi hárjjánit ja oahppat gåktu iesjguhtik láhkáj máhttá musihkav buvtadit ja oahppat adnet iesjguhtiklágásj improvisasjåvnnå- ja komposisjåvnnåteknihkajt, vædtsagijt ja metåvdåjt.

Musihkav vásedit

Guovdásj elemænnta musihkav vásedit dættot oahppe dåjmalattjat gulldali ja ja ietjá dåbdudagájt adni. Dássta badjáni emosjonála vásádusá árggabiejviellemis gitta eksistensiella æjvvalimijda musihkajn, ja oahppe hárjjáni åvddånbuktet musihkalasj vásádusájt. Máhtto ja vásádusá musihka ja musihkalasj vájkkudimnævoj birra li vuodon musihkkavásádusá lahkanibmáj reflektierijiddje ja åtsådiddje láhkáj.

Kultuvra dádjadus

Kultuvra dádjadusá guovdásj elementan la sáhka gåktu lávlla ja musihkka majt oahppe dåjmadi, buvtadi ja vásedi, la tjanádum kultuvrraj massta vuolggá ja dat merkaj juojddá kultuvrraj massta vuolggá. Buktet ietjas ja iehtjádij musihkalasj åvddånbuktemijt dádjadit, musihkkit, musihkav buvtadit ja vásedit sihke gájbbet ja vaddá kultuvralasj máhtudagáv. Estetihkalasj åvddånbuktema tjuojadibme, lávllom ja dánssam li vájkkuduvvam ja spiedjilassti histåvrå ja sebrudagá vidjurijt. Musihka merkahibme hábbmiduvvá gå musihkka aneduvvá sosiála aktijvuodajn, ja musihkka sosiála dáhpádusájda ja rituálajda sisanov vaddá.

Fágajgasskasasj tiemá

Álmmukvarresvuohta ja bierggim

Musihkka fágan merkaj fágajgasskasasj tiebmá álmmukvarresvuohta ja bierggim ahte oahppe åvddånahtti buktet ietjasa åvddånbuktet juojggama, musihka, lávlloma, ietjá vokálalasj åvddånbuktemij ja dánssama baktu. Aktisasjvuohta musihka hárráj tsieggi aktijvuodajt ulmutjij gaskan, vaddá rijbbam dåbdov ja la maŋen vattátjit poesijjalasj iesjgåvåv, gå musihka fágalasj ja estetihkalasj dimensjåvnå bisoduvvi. Musihkka la ressurssa dåbdåtjit, subtsastittjat ja giehtadalátjit ájádusájt ja dåbdojt, miehtebiekkan ja vuosstebiekkan. Sáme ja ietjá musihka baktu oadtju oahppe máhttelisvuodav nannitjit ja tsieggitjit ietjasa identitiehtav. Dájdalis åvddånbuktemvuoge vaddi máhttelisvuodav buorebut dádjadit sihke ietjas ja iehtjádij dåbdojt, ja dát la vuodon buorre psykalasj varresvuohtaj.

Demokratijja ja viesátguojmmevuohta

Musihkan merkaj fágajgasskasasj tiebmá demokratijja ja viesátguojmmevuohta ahte oahppe åvddånahtti máhtov gåktu musihkka máhttá liehket ájnas demokratijjalasj ressurssa. Gå oahppe dájna tiemájn

barggi fágan de oadtju dádjadusáv gáktu máhtti dájdalis åvddånbuktemvuogijt ja estetihkalasj åvddånbuktemijt adnet demokratijjalasj prosessajn. Musihkka fáhka galggá diedulattjan dahkat gáktu musihkka ájgij tjadá la aneduvvam åvddånbuvtátjit vuojnojt ja identitiehtajt hábbmitjit ja gaskostittjat. Musihkan hárjjidalli oahppe dágástallamijt giehtadallat ja ietjá vuojnojt vieledit, ja sjaddi diedulattjan sihke moalgedimfriddjavuoda riektáj ja dan rájij gáktuj.

Vuodotjehpudagá

Njálmálasj tjehpudagá

Njálmálasj tjehpudagá musihkan la buktet adnet jienav moatte láhkáj juojggamin, lávllomin ja ietjá vokálalasj åvddånbuktemijn váj improvisieri, gærddot ja gaskos musihkalasj ássjijt. Njálmálasj tjehpudagá li aj buktet subtsastit ietjas hábbmijiddje prosessaj birra ja dágástallat dajt ja máhttet reflektierit musihkalasj vásádusáj birra. Njálmálasj tjehpudagáj åvddånibme musihkan vuolggá buktemis gaskostit álkkes musihkalasj ássjijt gitta buktet gaskostit ienep komplæksa musihkalasj åvddånbuktemijt, ja buktemis subtsastit ietjas vásádusáj birra ja adnet álkkes vájkkudimnævojt gitta buktet gåvvidit ienep komplæksa musihkkafágalasj tiemájt, estetihkalasj vásádusájt, musihkalasj vájkkudimnævojt ja musihka funksjåvnåv dárkkelappot.

Buktet tjállet

Buktet tjállet musihkan la adnegoahtet iesjguhtiklágásj analåvgå ja digitála notasjåvnåj hámijt ma doarjju musihka dåjmadimev, buvtadimev ja vásádusáv ja doarjjo duodastit prosessajt ja båhtusijt. Dási gulluji gráffalasj notasjåvnnå, nuohta jali akårdaj mierkkim (besifring). Tjállemtjehpudagá åvddånibme musihkan vuolggá oahpástuvvamis ja buktemis adnet álkkes notasjåvnnåteknihkajt gitta buktet adnet iesjguhtiklágásj notasjåvnnåhámijt ja tjállemgielav musihkalasj idiejajt åtsådittjat, duodastittjat ja gaskostittjat.

Buktet låhkåt

Buktet låhkåt musihkan la dålkkut ja dádjadit iesjguhtiklágásj musihkalasj tevstajt, sihke tjáleduvvam musihkalasj merkajt ja symbåvlåjt ja tevstajt ma li tjáleduvvam moadda modalitiehtaj, digitálalattjat ja åvddånbuktemij siena nanna. Låhkåmtjehpudagá åvddånibme musihkan vuolggá buktemis dåbddåt, ságastallat ja adnet álkkes merkajt ja symbåvlåjt gitta buktet ávkástallat iesjguhtiklágásj notasjåvnnåhámijt musihkalasj aktisasjbargon ja buktet dádjadit ja reflektierit musihka, dánssama ja guoskavasj vájkkudimnævoj ano birra ienep ja ienep komplæksa åvddånbuktemijn.

Buktet riekknit

Buktet riekknit musihkan la dádjadit ja adnet musihka vuodoelementajt, dagu pulssa, távta, ritma, nuohttaalludagá, tekstuvra ja háme. Dat merkaj åtsådit ja eksperimentierit minsstarij ja struktuvraj, ja merustallat ájgev ja lanjáv gå musihkka ja dánssam dáhpáduvvá. Riekknimtjehpudagá åvddånahttem musihkan vuolggá buktemis buvtadit, dåjmadit ja gåvvidit álkkes minsstarijt ja struktuvrajt, ja dahkat álkkes merustallamijt ájges ja lanjás, gitta tjiegŋalap ja kognitijva dádjadussaj dárkkelisvuoda ja kompleksitehta vuoksjuj mij la tjanádum musihka vuodoelementajda, minsstarijda ja struktuvrajda, ájggáj ja ladnjaj.

Digitála tjehpudagá

Digitála tjehpudagá musihkan la buktet adnet musihkkateknologijjav dåjmadittjat, buvtadittjat ja vásedittjat musihkav. Dat merkaj digitála vædtsagijt adnet sjuggelis láhkáj bádditjit, giehtadalátjit ja manipulieritjit jienajt ja adnet programmerimav hábbmijiddje bargon. Digitála tjehpudagájda gullu aj digitála jærmálasjvuohta. Dat merkaj dahkkeriektá njuolgadusájt tjuovvot gå barggá ietjas ja iehtjádij musihkajn ja vuosedit næhttaetihkav gå iehtjádij siegen barggá. Digitála tjehpudagáj åvddånibme musihkan vuolggá adnemis álkkes digitála ræjdojt hábbmitjit musihkalasj bargojt, gitta digitála vædtsagijt ja teknologijjav stratiegalattjat ja moatte láhkáj adnet vaj åttjut dajt kreatijva musihkalasj åvddånbuktemijt majt sihtá. Dat vuolggá aj dádjadimes persåvnnåsuodjalusáv ja næhttaetihkav aktugasj dáhpádusájn gitta liehket jærmálasj ja vájkkudit vásstálasj aktisasjbargguj musihkalasj aktijvuodajn. 1.–4. klássa oahppij gáktuj galggá digitála ræjdoj adno liehket sierraláhkáj várrogis, ja ij galga liehket åhpadusá guovdátjin.

Máhtudakulme ja árvustallam

2. jahkedáse máhtudakulme ja árvustallam

Máhtudakulme 2. jahkedáse maŋŋela

Åhpadusá ulmme le oahppe galggá máhttet

- åvddån buktet lávllomståhkusij, lávllagij ja dánssamij repertoárav mij la viettjadum oahppij lahka musihkkakultuvras ja kultuvrraárbes
- åtsådit ja eksperimentierit pulsajn, ritmajn, fártajn, tjuojalvisájn, melodijjajn, dynamihkajn, harmonijjajn ja hámijn dánssamin, jienajn ja tjuojadattijn
- ståhkat musihka vuodoelementaj jiena ja njálme (lyd og stemme) baktu, stiellit minsstarijt ja biedjat aktij minsstarijt álkkes improvisasjåvnnån ja komposisjåvnnån, aj digitála vædtsagij

- gaskostit iesjguhtiklágásj musihkalasj åvddånbuktemij vásádusájt ságastallama ja dájdalis åvddånbuktemvuogij baktu.

Åhpadattijn árvustallam

Åhpadattijn árvustallam galggá viehkken åvdedit oahppamav ja fáhkamáhtudagáv åvddånahttet. Oahppe vuosedi ja åvddånahtti máhtudagáv musihkan 1. ja 2. dásen gå oassálassti lávllomståhkusijda, lávllu, dánssi ja tjuojadi, gå musihkav buvtadi, eksperimentieriji musihkalasj åvddånbuktemij ja gåvvidi dajt ja gå gulldali, virddu ja gaskosti vásádusájt musihkas. Åhpadiddje galggá dilev láhtjet oahppijoassálasstemij ja arvusmahttet oahppammiellaj dan baktu jut oahppe bessi gulldalit, ståhkat, imájdallat ja adnet ietjasa dåbdudagájt navti váj oahppij fáhkadádjadus åvddån, bessi åvddånbuktet ietjasa ja dåbddi buorebut rijbbi. Åhpadiddje ja oahppe galggi ságastallat oahppij åvddånime birra musihkan. Oahppe galggi bessat gæhttjaladdat ja bessat moalgget majt ietjasij mielas bukti, ja majt buorebut nahki gå åvddåla. Åhpadiddje galggá bagádallat ienep oahppama gáktuj ja åhpadimev hiebadit navti váj oahppe bessi bagádallamij milta vijdedit ietjasa máhtudagáv fágan.

4. jahkedáse máhtudakulme ja árvustallam

Máhtudakulme 4. jahkedáse maŋŋela

Åhpadusá ulmme le oahppe galggá máhttet

- vuosedit ja åtsådit juojgaj, lávllagij ja dánssamij repertoárav sáme kultuvras ja ietjá musihkkakultuvrajs
- juojggat, lávllot ja tjuojadit aktu ja iehtjádij siegen gulujn (gehør) ja álkkes notasjåvnåjn
- eksperimentierit ritmaj, melodijjaj ja ietjá vuodoelementaj, biedjat aktij minsstarijt komposisjåvnnån, aj digitála vædtsagij viehkijn, ja åvddånbuktet bargo prosessajt ja båhtusijt
- gaskostit ietjas vásádusájt musihkas ja gåvvidit musihkalasj vájkkudimnævoj álkkes fáhkabuojkuldagáj, oajvvedættojn juojggamij ja ietjá sáme musihkkaj
- ságastallat ja reflektierit gåktu musihkka sisanov buktá gå åvddån buvteduvvá iesjguhtiklágásj sosiála aktijvuodajn

Åhpadattijn árvustallam

Åhpadattijn árvustallam galggá viehkken åvdedit oahppamav ja fáhkamáhtudagáv åvddånahttet. Oahppe vuosedi ja åvddånahtti máhtudagáv musihkan 3. ja 4. dásen gå juojggi, lávllu, dåjmadi ja buvtadi musihkav, álkket tjielggiji ietjasa barggoprosessajt ja ma dajs sjaddin, gåvvidi ja gaskostit ietjasa vásádusájt musihkas ja gávnni man ájnnasa musihkka, lávllaga ja dánssama li. Åhpadiddje galggá dilev láhtjet oahppijoassálasstemij ja arvusmahttet oahppammiellaj dan baktu jut oahppe bessi eksperimentierit,

dibddet ájálvisájt girddet ja sjuggelisvuodav vuosedit. Åhpadiddje ja oahppe galggi ságastallat oahppij åvddånime birra musihkan. Oahppe galggi bessat gæhttjaladdat ja bessat moalgget majt ietjasij mielas bukti, ja majt buorebut nahki gå åvddåla. Åhpadiddje galggá bagádallat ienep oahppama gáktuj ja åhpadimev hiebadit navti váj oahppe bessi bagádallamij milta vijdedit ietjasa máhtudagáv fágan.

7. jahkedáse máhtudakulme ja árvustallam

Máhtudakulme 7. jahkedáse maŋŋela

Åhpadusá ulmme le oahppe galggá máhttet

- vuosedit musihka, lávllagij ja ietjá vokálalasj åvddånbuktemij ja dánssamij repertoárav dálásjájges ja histåvrås
- åtsådit ja árvvaladdat gåktu åvdep ájge musihkka vájkkut dálásj ájge musihkkaj
- hárjjidallat ja åvddånbuktet juojgav ja ietjá musihkav, iehtjádij siegen jali aktu, gulo (gehør) milta ja álkkes notasjåvnnåteknihkaj baktu
- gulldalit, eksperimentierit ja buvtadit ådå åvddånbuktemijt tjuojanisáj, rubmahijn, jienajn (stemme) jali jienajn (lyd) ietjá gáldojs ja åvddånbuktet båhtusav
- adnet teknologijjav ja digitála vædtsagijt hábbmitjit, hárjjidalátjit ja giehtadalátjit musihkav
- adnet fáhkabuojkuldagájt gå barggoprosessajt gåvvit ja reflektieri båhtusij, musihkalasj åvddånbuktemij ja vájkkudimnævoj badjel
- åtsådit ja gaskostit musihkalasj vásádusájt
- guoradallat gåktu sjierve, sjiervverålla ja seksualitiehtta båhti åvddån dánssamin ja juojgan ja ietjá musihkan almulasjvuodan ja hábbmit åvddånbuktemijt ma stereotijpajt hásstali
- reflektierit gåktu musihkan soajttá liehket iesjguhtiklágásj rålla mij guosská indivijda ja juohkusij identitiehta åvddånahttemin

Åhpadattijn árvustallam

Åhpadattijn árvustallam galggá viehkken åvdedit oahppamav ja fáhkamáhtudagáv åvddånahttet. Oahppe vuosedi ja åvddånahtti máhtudagáv musihkan 5., 6. ja 7. dásen gå tjuojadi, juojggi, tjadádi ietjá vokálalasj åvddånbuktemijt ja dánssi. Vuosedi ja åvddånahtti aj máhtudagáv gå bessi musihkav buvtadit, vuosedit sjuggelisvuodav ja miellasjuvesvuodav hábbmijiddje bargon, barggat prosessaj milta duoje ja estetihkalasj tjehpudagáj ja adnet musihkav, lávllomav ja dánssamav åtsådit, vuosedit dádjadusáv ja gaskostit ietjas vuojnojt sebrudagá fenomienaj ja hásstalusáj birra. Åhpadiddje galggá dilev láhtjet oahppijoassálasstemij ja arvusmahttet oahppammiellaj dan baktu jut oahppe bessi eksperimentierit, dibddet mielav girddet ja sjuggelisvuodav vuosedit prosessajn ja hábbmijiddje bargon. Åhpadiddje ja oahppe galggi ságastallat oahppij åvddånime birra musihkan.

Oahppe galggi bessat gæhttjaladdat. Dajna máhtudagájn mav oahppe vuosedi, galggi bessat moalgget majt ietjasij mielas bukti, ja majt buorebut nahki gå åvddåla. Åhpadiddje galggá bagádallat ienep oahppama gáktuj ja åhpadimev hiebadit navti váj oahppe bessi bagádallamij milta vijdedit ietjasa máhtudagáv fágan.

10. jahkedáse máhtudakulme ja árvustallam

Máhtudakulme 10. jahkedáse maŋŋela

Åhpadusá ulmme le oahppe galggá máhttet

- hárjjidallat ja åvddånbuktet moattebelak repertoárav masi gullu juojggam, lávllom, musihkka, ietjá vokálalasj åvddånbuktema ja dánssam
- árvvaladdat gåktu musihkalasj árbbedábe bisoduvvi ja ådåstuhteduvvi
- iehtjádij siegen barggat ja plánit ja tjadádit hárjjidallamprosessajt manna la iesjválljidum juojgga, lávlla ja ietjá vokálalasj åvddånbuktema, tjuojadibme jali dánssam, ja gaskostit båhtusav juohkusin jali aktu
- buvtadit ja programmerit musihkalasj prosessajt, aj juojgajn, duon dán jiena eksperimentierima baktu
- åtsådit ja gaskostit musihkalasj vásádusájt, ja reflektierit musihkalasj vájkkudimnævojt ano birra
- gulldalit ja gæhttjalit iesjguhtiklágásj åvddånbuktemijt ja vuodustit válljimav hábbmijiddje prosessajn idieja rájes gárves båhtusij
- adnet gulov (gehør) ja notasjåvnnåteknihkajt doarjjan hábbmijiddje bargon
- adnet guoskavasj fáhkabuojkuldagájt hábbmijiddje bargon, ja gå reflektieri prosessaj ja buktagij badjel
- åtsådit ja reflektierit gåktu histåvrålasj ja sebrudagá dile li vájkkudam musihkkaj, lávllomij ja dánssamij estetihkalasj åvddåjbuktemin, ja buvtadit musihkalasj åvddånbuktemijt ma dálásj ájge hásstalusájt låpptiji
- åtsådit ja árvvaladdat man ájnas musihkka ja dánssam li sebrudahkaj, aktan sáme musihkka ja dánssam divna nieljet sáme rijkas, ja etihkalasj tjuolmajt ma guosski musihkalasj åvddånbuktemijda ja musihkkakultuvrraj

Åhpadattijn árvustallam

Åhpadattijn árvustallam galggá viehkken åvdedit oahppamav ja fáhkamáhtudagáv åvddånahttet. Oahppe vuosedi ja åvddånahtti máhtudagáv musihkan 8., 9. ja 10. dásen gå tjuojadi, lávllu, tjadádi ietjá vokálalasj åvddånbuktemijt ja dánssi, ja gå plániji ja dåjmadi ja buvtadi musihkav ja vuosedi båhtusijt ja reflektieriji daj badjel. Oahppe vuosedi aj máhtudagáv gå ietjasa bágoj giehttu ja árvvaladdi man ájnas lávllom, ietjá vokálalasj åvddånbuktema ja dánssam li sebrudahkaj ja gå árvvaladdi etihkalasj

tjuolmajt ma iesjguhtiklágásj åvddånbuktemijda guosski. Åhpadiddje galggá dilev láhtjet oahppijoassálasstemij ja arvusmahttet oahppammiellaj dan baktu jut oahppe bessi eksperimentierit, dibddet mielav girddet ja bessat systematihkalattjat åvddånahttet buktagav idiejas gárves båhtusij. Åhpadiddje ja oahppe galggi ságastallat oahppij åvddånime birra musihkan. Oahppe galggi bessat gæhttjaladdat. Dajna máhtudagájn mav oahppe vuosedi, galggi bessat moalgget majt ietjasij mielas bukti, ja majt buorebut nahki gå åvddåla. Åhpadiddje galggá bagádallat ienep oahppama gáktuj ja åhpadimev hiebadit navti váj oahppe bessi bagádallamij milta vijdedit ietjasa máhtudagáv fágan.

Loahppaárvustallam

Åbbålasjkarakterra galggá gåvvidit oahppe åbbålasj máhtudagáv musihkan gå ålli 10. dáse åhpadimev. Åhpadiddje galggá plánit ja dilev láhtjet váj oahppe bessi vuosedit ietjasa máhtudagáv målsudahkes vuogij majda gulluji dádjadibme, refleksjåvnnå ja lájttális ájádallam iesjgeŋga dilijn. Åhpadiddje galggá biedjat karakterav musihkan máhtudagá milta mav oahppe la vuosedam gå oahppe åvddån buktá ja buvtat musihkav, váset musihkav ja barggá kultuvrradádjadusájn hábbmijiddje bargon.

Árvustallamårnik

Åbbålasj árvustallam

10. jahkedáse maŋŋela jali dan dáse maŋŋela gå åhpadibme låhpaduvvá: Oahppijn galggá akta åbbålasjkarakterra.

Eksámen oahppe

10. jahkedáse maŋŋela jali dan dáse maŋŋela gå åhpadibme låhpaduvvá: Oahppijn ij galga eksábma.

Eksámen privatista

10. jahkedáse maŋŋela jali dan dáse maŋŋela gå åhpadibme låhpaduvvá: Fágan ij la privatisstaårnik.